

REFERENSSKRIVNING

LATHUND FÖR REFERENSSKRIVNING

Underlaget och flera exempel till nedanstående anvisningar för att skriva referenser i löpande text samt att förteckna dem i referenslista är hämtade ur:

American Psychological Association. (1983). *Publication manual of the American Psychological Association* (3rd ed.) Washington, DC: American Psychological Association.
samt

Backman, J. (1985). *Att skriva och läsa vetenskapliga rapporter*. Lund: Studentlitteratur.

Backmans bok rekommenderas för läsning för ytterligare synpunkter på rapportframställning. ”Publication manual ...” (vanligen kallad APA-manualen) innehåller utförligare anvisningar och är den norm som Backman grundar sig på och även den vi normalt sett bör följa.

REFERENSER I TEXT

Referenser i löpande text

I löpande text skrivs (Alexandersson & Fransson, 1978) alt: Alexandersson och Fransson (1978) fann att ... Observera att &-tecken används inom parenteser (samt i fotnoter och tabeller och i referenslistan), annars skriver man ut ”och”.

Om det är 2 till 5 författare skrivs samtligas namn ut: Marton, Dahlgren, Svensson och Säljö (1977) hävdar att ... Efter att författarna nämnts på detta sätt en gång i texten räcker det med att skriva Marton et al. (1977) nyanserar dock sitt ... alt: Marton m fl (1977) nyanserar dock sitt ...

Flera referenser till samma författare skrivs (Piaget, 1923, 1924a, 1924b).

Olika författare åtskiljs med semikolon: (Ehri, 1979; Donaldson, 1980, 1985; Mason, 1980; Roberts, 1984).

Uppgifter inhämtade i samtal, brev, anteckningar o d benämns ”personlig kommunikation”. De skrivs ej in i referenslista men anges i löpande text. Ange så exakt datering som möjligt. Ex. H. Dahlgren (personlig kommunikation, 6 september, 1991) menade att ... På engelska blir det (personal communication, September 6, 1991).

Om en myndighet eller dylikt står som författare och har en välkänd förkortning och/eller om namnet är otympligt skrivs: I en utredning (Statistiska centralbyrån [SCB], 1979) ... Därefter räcker det med (SCB, 1979).

Hakparantes [] skrivs med alt och tangent 8 resp 9 samtidigt nedtryckt.

Referenser till specifika textavsnitt, tabeller o d

I fall där sida (eller kapitel) bör anges.

(Björk, 1990, s 56)	på engelska:	(Björk, 1990, p. 56)
(Björk, 1990, s 4-7)		(Björk, 1990, pp. 4-7)
(Björk, 1990, kap 4)		(Björk, 1990, chap. 4)

Referenser vid citat

Obs. Använd typografiska citationstecken (Finns under Inställningar under menyn Redigera på Word 4.0)

I en studie av Piaget (1973) sägs att "det är behovet som skapar medvetandet" (s 192).
alternativt: I en mycket uppmärksamstudie sägs att "det är behovet som skapar medvetandet" (Piaget, 1973, s 192).

Ett längre citat (gränsen går vid ca 40 ord) separeras från den övriga texten (s k blockcitat).
Ett sådant citat ska inte inneslutas i citationstecken:

Downing (1976) beskriver termen som

the special language used to talk about reading and its relation ... and the task of learning how to do it. (s 763)

alt:

Termen har beskrivits som

the special language used to talk about reading and its relation ... and the task of learning how to do it. (Downing, 1976, s 763)

Om man refererar till ett och samma verk mer än en gång *inom samma stycke* kan man, om ingen risk för oklarheter föreligger, efter att den fullständiga hänvisningen en gång givits ange enbart sidhänvisning de följande gångerna. I övrigt bör hänvisningen ges i sin helhet även i de fall man inte refererat till något annat verk emellan. *Undvik således användning av ibid, op cit och a a.*

Ett citat ska återge originaltexten *exakt*, inklusive eventuella stavfel och andra felaktigheter. Dock får man ändra första ordets första bokstav från versal till gemen eller vice versa för att passa in i den egna texten. Likaså får man ändra dubbla citationstecken till enkla och tvärtom. *Alla andra ändringar måste indikeras explicit.*

Tre punkter används för att markera att text uteslutits (se exemplet på blockcitat ovan). Observera att det alltid ska vara ett mellanslag både före och efter punkterna. Använd aldrig tre punkter i början eller slutet av ett citat, om det inte, för att undvika misstolkning, är nödvändigt att särskilt markera att citatet börjar eller slutar mitt i en mening.

Om man gör något tillägg (t ex ett förtydligande) i ett citat ska detta inneslutas i hakparenteser. Exempel: "the more able [i.e., high G] learners can capitalize on their strengths profitably". Om man vill lägga eftertryck på ett eller flera ord i ett citat kursiverar man dem

och skjuter omedelbart efter den tillagda kursiveringen in [min kursivering], [vår kursivering] eller, i engelsk text, [italics added].

REFERENSLISTA

Här följer ett antal exempel på hur referenser skrivs i referenslistan. APA-manualen och i viss mån Backman innehåller ännu fler. Dock kan man behöva använda referenser för vilka man inte kan hitta något specifikt exempel att följa. Använd i ett sådant fall ett näraliggande exempel som modell och modifiera efter behov. Kom ihåg att en läsare med hjälp av referenslistan själv skall kunna anskaffa de verk du refererar till. Är du tveksam, ge mer information snarare än mindre.

BÖCKER

Bok

Foss, D. J., & Hakes, D. T. (1978). *Psycholinguistics: An introduction to the psychology of language*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

Notera att det ska vara kommatecken före & och att initialer åtskiljs med mellanrum. I förlagsnamn utelämnas termer som "AB", "Förlag", "Inc.", "Publishers" o dyl.

Bok, ny (reviderad) upplaga

Byström, J. (1980). *Grundkurs i statistik* (3:e rev upplagan). Stockholm: Natur och Kultur.

Är den nya upplagan oförändrad utgår naturligtvis "rev".

Samlingsverk, "reading"

Franke-Wikberg, S., & Lundgren, U. P. (Red.). (1981). *Att utvärdera utbildning. Del 2. En antologi om pedagogisk utvärdering*. Stockholm: Wahlström & Widstrand.

På engelska ändras (Red.) till (Ed.), i pluralis (Eds.)

Enskild artikel eller enskilt kapitel i samlingsverk "reading"

Snow, R. E., & Yalow, E. (1982). Education and intelligence. I R. J. Sternberg (Red.), *Handbook of intelligence* (s 493-585). Cambridge, England: Cambridge University Press.

På engelska blir givetvis "I" "In", liksom "s" blir "pp.". Observera den ändrade ordningen på initialer och efternamn för redaktören och kommatecknet efter "(Red.)". I löpande text refererar man enbart till artikeln, dvs (Snow & Yalow, 1981).

Bok i serie

Öhrn, E. (1990). *Könsmönster i klassrumsinteraktion: En observations- och intervjustudie av högstadielärares lärarkontakter* (Göteborg Studies in Educational Sciences, 77). Göteborg: Acta Universitatis Gothoburgensis.

Bok utan författare

Forskningens framtid. Forskning och forskarutbildning i högskolan. SOU 1981:29. Stockholm: Utbildningsdepartementet.

Alternativt kan skrivas

SOU 1981:29. Forskningens framtid. Forskning och forskarutbildning i högskolan. Stockholm: Utbildningsdepartementet.

I löpande text skrivs (*Forskningens framtid*, 1981) med boktiteln kursiverad, alternativt (SOU, 1981:29)

Bok, översättning

Blankertz, H. (1987). *Didaktikens teorier och modeller* (G. Arfwedson, övers.). Stockholm: HLS förlag. (Original publicerat 1969)

På engelska blir ”övers.” ”Trans.” ”(Original ...) blir (Original work published 1969). I löpande text skrivs (Blankertz, 1987/1969).

Bok utgiven av myndighet, organisation eller motsvarande.

Skolöverstyrelsen. (1980). *Läroplan för grundskolan. Allmän del.* Stockholm: Liber.

PERIODICA

Jorm, A. F., & Share, D. L. (1983). Phonological recoding and reading acquisition. *Applied Psycholinguistic*, 4, 103-147.

Graves, D. (1984). Writing research for the eighties: What is needed? *Language Arts*, 58, 197-206.

Periodicumartikel, nummervis paginering

Härnqvist, K. (1977). Enduring effects of schooling: A neglected area in educational research. *Educational Researcher*, 6(10), 5-11.

Observera att volymsnumret men inte tidskriftsnumret kursiveras och att det inte ska vara något mellanrum dem emellan.

Nationell tidskrift, nummervis paginering

Hermerén, G. (1981). Forskningens villkor och framtid. *Forskning och utbildning*, (4), 14-23

Tidskriftsartikel, ingen författare

Skolverket startar med avväjningskur. (1991). *Lärarnas Tidning*, (20), 9.

I ett sådant här fall inordnas artikeln i referenslistan efter titeln (dvs under S). I löpande text används en förkortad titel inom citationstecken som referens ("Skolverket startar", 1991).

Artikel i dagspress

Gymnasier prövar nya utbildningar. (1984, 6 april). *Svenska Dagbladet*, s 7.

Inordnas i referenslistan under G. I löpande text skrivs ("Gymnasier prövar", 1984).

Sekundärkälla

Om man vill åberopa en opublicerad eller svårtillgänglig referens som finns i ett arbete (sekundärkälla) skriver man ut sekundärkällan som referens (men inkluderar *inte* ursprungskällan i referenslistan) och skriver i löpande text: I Lurias studie (citerad i Dahlgren & Olsson, 1985) finner man stöd ... Här skall alltså Dahlgren & Olsson finnas i referenslistan, men inte Lurias studie. Om ursprungskällan inte är direktciterad byts "citerad" ut mot "diskuterad", "sammanfattad", "beskriven" eller vad som nu är mest adekvat. På engelska skriver man i regel alltid "cited in" ("cite" kan betyda både "åberopa" och "citera").

Periodicumartikel under tryckning

Karlsson, J., Svanberg, I., & Ohlsson, P. (under tryckning). Writing skill.
Scandinavian Journal of Educational Research.

På engelska skriver man "in press" och i löpande text skrivs (Karlsson, Svanberg & Ohlsson, under tryckning). Årtal anges aldrig, även om man vet vilket år artikeln kommer att publiceras.

FORSKNINGSRAPPORTER

Rapport utgiven av forskningsbedrivande institution (motsvarande)*

Larsson, S. (1990). *Initial encounters in formal adult education: On decisionmaking in the classroom* (Report 1990:04). Göteborg: Göteborgs universitet, Institutionen för pedagogik.

Flising, L. (1989). *Utvärdering av förskolan Möjligheternas hus. Delrapport 2: Föräldrarnas synpunkter* (Publikation 1989:08). Göteborg: Göteborgs universitet, Institutionen för pedagogik.

Om man i en text på engelska refererar till ett verk med svensk titel ska en översättning ges inom hakparenteser. Det är lämpligt att, om möjligt, konsultera författaren/författarna till verket i fråga för att erhålla en ”godkänd” sådan. På engelska inskjuts i regel ett ”No.” före ett rapportnummer. För publiceringsorter som inte är allmänt internationellt kända (t ex Göteborg) eller kan förväxlas (t ex Cambridge) anges även land.

* Observera att vi institutionen för pedagogik har vi fr.o.m 1991 enbart en Rapport- och en Reports-serie. Dessa används för publicering av rapporter, uppsatser, särtryck, tekniska rapporter, etc. (beslut IS 2/90, §8)

Westerlund, A., & Ullstadius, E. (1991). *Prov för mätning av allmänna färdigheter* [Tests for measuring general ability] (Rapport No. 1991:20). Göteborg, Sweden: University of Göteborg, Department of Education and Educational Research.

Reiser, B. J., Black, J. B., & Lehnert, W. G. (1982). *Thematic knowledge structures in the understanding and generation of narratives* (Tech. Rep. No. 16). Yale: Yale University, Cognitive Science Program.

Rapport utgiven av myndighet, organisation eller motsvarande

Skolöverstyrelsen. (1983). *Den eviga betygsfrågan. Historiskt och aktuellt om betygssättningen i skolan* (Utbildningsforskning FoU Rapport 48). Stockholm: Skolöverstyrelsen och Liber Läromedel/Utbildningsförlaget.

ÖVRIGA DOKUMENT

Begränsad circulation

Henrysson, S. (1979). *Några drag i Nordkalottens historia. En lekmannaskiss*. (Umeå universitet, Pedagogiska institutionen, 901 87 Umeå)

Opublicerat manuskript, personligt.

Karlsson, P. (1983). *Intuitionen som styrfaktor*. Opublicerat manuskript.

Opublicerat manuskript, institutionstillhörighet (motsvarande)

Lindström, B. (1989). *Computers and representation*. Opublicerat manuskript, Göteborgs universitet, Institutionen för pedagogik.

van Dijk, T. A. (1981). *Textual structures of news in the press*. Unpublished manuscript, University of Amsterdam, Department of General Literary Studies.

Opublicerat manuskript presenterat vid konferens

Hägglund, S. (1990, maj). *Pre-school and school as ecological contexts in gender development*. Paper presenterat vid The IVth ISSBD Conference, Stirling, Scotland.

Eng. Paper presented at ...

Bokrecension

Lindberg, L. (1979). Den nya pedagogiken [Recension av *Den nya Pedagogiken. En analys av den s k dialogpedagogiken som svenskt samhällsfenomen*]. *Nordisk förening för pedagogisk forskning*, (1), 7-9.

Om recensionen inte har någon "egen" titel används texten inom hakparenteserna som titel i referenslistan. Hakparenteserna behålls för att markera att det är en beskrivning av form och innehåll, inte en egentlig titel:

Waern, Y. (1983). Review of [*A functionalistic view of remembering: Interpretations of modality effects*]. *Scandinavian Journal of Psychology*, 24, 254-256.

Konferenshandlingar ("proceedings")

Chaddock, T. E., Carlson, G. M., & Hamilton, C. L. (1974). Gastric emptying of a nutritionally balanced liquid diet in the rhesus monkey. In E. E. Daniel (Ed.), *Proceedings of the Fourth International Symposium on Gastrointestinal Motility* (pp. 83-92). Vancouver, British Columbia, Canada: Mitchell Press.

Opublicerat symposiebidrag

Backman, J. (1982, maj). *Kognitiva strukturer före och efter textläsning*. Stencil presenterad vid symposium Tema Kommunikation, Linköping.

Utbildningsrapport (specialarbeten, uppsatser, fältarbeten etc)*

Om man vill referera till ett arbete som producerats och "utgivits" inom ramen för en kurs eller utbildning skall arbetets karaktär *alltid* markeras genom angivande av typ (Uppsats, Examensarbete, Temaarbete, Specialarbete, Laborationsuppgift etc) och kursens eller utbildningens "officiella" namn (notera därvidlag att våra beteckningar av typen C1 osv officiellt är borta sedan länge). Om ett arbete givits ut i någon rapportserie kan man naturligtvis däremot referera till den som rapport, även om arbetet utgör en utbildningsuppgift. För utbildningsrapporter vid vår egen institution får beteckningarna "Uppsats" och "Examensarbete" *inte användas för arbeten under 60-poängsnivå* (motsvarande). Utbildningsrapporter bör (i regel) betraktas som dokument med begränsad cirkulation, dvs adress bör anges.

Svedström, T. (1989). *Utvärdering av Solrosen* (Uppsats inom Fördjupningskurs 1 i pedagogik). Göteborgs universitet, Institutionen för pedagogik, Box 1010, 431 26 Mölndal.

Åberg-Bengtsson, L. (1991). *Barns förståelse av diagram* (Examensarbete inom Påbyggnadsutbildning i pedagogik med didaktisk inriktning). Göteborgs universitet, Institutionen för pedagogik, Box 1010, 431 26 Mölndal.

För publicering av uppsatser vid institutionen för pedagogik gäller följande (beslut IS 3/91, §9):

- för 10-poängsuppsatser skall finnas ett gemensamt hårt omslag
- på omslaget skall framgå inom vilken utbildning uppsatsen är framställd, år och månad samt handledares namn
- uppsatser måste inte ha detta omslag, utan kan också ges ut inom ramen för institutionens rapportserier
- en förteckning över uppsatser producerade inom respektive utbildning skall föras av redaktionskommittén och finnas tillgänglig.
- Uppsatser handläggs på motsvarande sätt som institutionens övriga publikationer, över redaktionskommittén och distributionscentralen.

Uppsats inom Fördjupningskurs 1 i pedagogik

Uppsats inom Fördjupningskurs 2 i pedagogik

Examensarbete inom Påbyggnadsutbildning i pedagogik med didaktisk inriktning

Examensarbete inom Påbyggnadsutbildning i pedagogik med inriktning mot förskola och fritidsverksamhet

Examensarbete inom Påbyggnadsutbildning i pedagogik med inriktning mot skolledning och skoladministration

Examensarbete inom Linjen för personal och arbetslivsfrågor

Informatorn/Dahlgren/Ottosson

1994-10-20